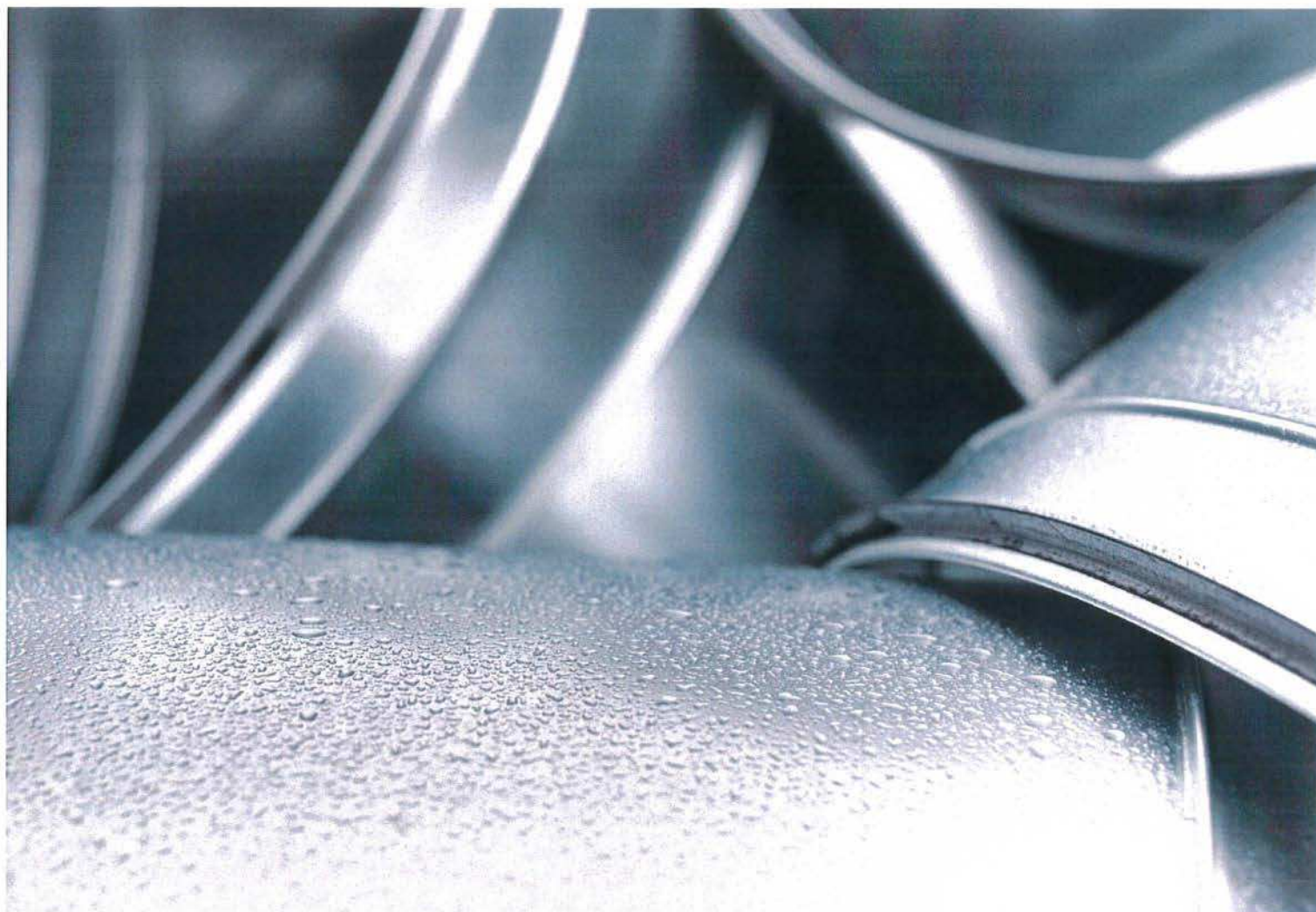

Majandusaasta aruanne

2018

Majandusaasta aruanne

aruandeaasta algus: 01.01.2018

aruandeaasta lõpp: 31.12.2018

ärinimi: ETS NORD AS

registrikood: 10462380

tänava nimi: Peterburi tee

maja number: 53G

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihtnumber: 11415

telefon: +372 6807360

faks: +372 6807361

e-posti aadress: info@etsnord.ee

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	5
Bilanss	5
Kasumiaruanne	6
Koondkasumiaruanne	7
Rahavoogude aruanne	8
Omakapitali muutuste aruanne	9
LISAD	
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	11
Lisa 2 Muutused arvestuspõhimõtetes	24
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine	26
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	32
Lisa 5 Nõuded ostjate vastu	33
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	33
Lisa 7 Varud	34
Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud	34
Lisa 9 Materiaalsed põhivarad	35
Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad	36
Lisa 11 Äriühendused	37
Lisa 12 Kapitalirent	38
Lisa 13 Kasutusrent	39
Lisa 14 Laenukohustused	40
Lisa 15 Võlad ja ettemaksed	42
Lisa 16 Aktsiakapital	43
Lisa 17 Müügitulu	44
Lisa 18 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	45
Lisa 19 Turustuskulud	46
Lisa 20 Üldhalduskulud	46
Lisa 21 Muud äritulud	47
Lisa 22 Tööjõukulud	47
Lisa 23 Seotud osapooled	48
ARUANDE ALLKIRJAD	49
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	50

Tegevusaruanne

ETS NORD AS on 1998. aastal asutatud aktsiaselts. Ettevõtte põhitegevuseks on ventilatsiooniseadmete ja -tarvikute projekteerimine, tootmine ja müük. Ettevõtte omab müügi-, tootmis- ja logistikaüksusi Eestis, Soomes, Rootsis ning Taanis. Soome, Rootsi ja Taani üksused tegutsevad ETS NORD AS-i filiaalidena.

Olulisemad sündmused 2018

2018. aasta oli ettevõttele edukas, ehitusturul kasvasid kõigil põhiturgudel, Eestis oli kasv 21%, Soomes 6,8% ja Rootsis 2% (allikas Statistikaamet). Ettevõtte müük kasvas võrreldes 2017. aastaga 28%.

2018. aasta olulisemateks sündmusteks olid:

1. Taanis ettevõtte K/H Vent A/S varade ostmine ning töötajate üle võtmine, sellest tulenevalt avati teine müügi-ja laoüksus Taanis;
2. Soomes ettevõtte Recair OY varade ostmine ning töötajate üle võtmine, sellega seoses laienes ettevõtte tooteportfell;
3. Uue köögikubude tootepere lansseerimine kõikidel turgudel;
4. Jätkus tootmise planeerimissüsteemi arendamine.

2019. aastal prognoosib ettevõtte jätkuvat nõudluse kasvu kõigil turgudel ja sellest tulenevalt planeeritakse juurutada tootmise planeerimissüsteem ning efektiivistada kõiki põhiprotsesse.

Tulud, kulud ja kasum

2018. aastal moodustas ETS NORD AS müügitulu 39,2 miljonit (2017: 30,6 miljonit) eurot. ETS NORD AS ärikasumiks kujunes 3,5 miljonit (2017: 1,2 miljonit) eurot. Ettevõtte 2018. aasta puhaskasumiks kujunes 3,2 miljonit (2017: 1,0 miljonit) eurot.

2018. aastal oli intressimäärad jätkuvalt madalad, aruandeaasta intressikulud olid 110 tuhat eurot (2017: 78 tuhat eurot). Ettevõtte juhtkonna hinnangul võib järgneval aruandeperioodil oodata mõningast intressimäärade kasvu. Intressimäärade 0.5% kasvu korral suureneksid ettevõtte intressikulud 51 tuhat euro võrra.

Ettevõtte välisvaluutades nomineeritud varade ja kohustuste maht on bilansipäeva seisuga juhtkonna hinnangul marginaalne, mistõttu hindab ettevõtte valuutariskile avatust madalaks.

Investeeringud

Aruandeperioodil investeeriti põhivarasse kokku 1,8 miljonit (2017: 2,6 miljonit) eurot. Mõlemalt aastal tehti kõige enam investeeringud masinatesse ja seadmetesse, 2018. aastal summas 1,1 miljonit eurot ja 2017. aastal 2,1 miljonit eurot.

Peamised suhtarvud

	2018	2017
Müügitulu (th eur)	39 176	30 575
Müügitulu muutus kasv, %	28,1%	26,8%
Ärikasum (th eur)	3 468	1 239
Ärikasumi määr, %	8,9%	4,1%
Puhaskasum (th eur)	3 184	998
Puhasrentaablus, %	8,1%	3,3%
Käibevarad (th eur)	13 511	10 219
Lühiajalised kohustused (th eur)	9 725	6 592
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	1,4	1,6
Keskmine varade maht (th eur)	21 616	16 858
Keskmine omakapital (th eur)	8 230	6 529
ROA	14,7%	5,9%
ROE	38,7%	15,3%

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

Käibe kasv (%) = $(\text{müügitulu } 2018 - \text{müügitulu } 2017) / \text{müügitulu } 2017 * 100$

Ärikasumimäär (%) = $\text{ärikasum} / \text{müügitulu} * 100$

Puhasrentaablus (%) = $\text{puhaskasum} / \text{müügitulu} * 100$

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = $\text{käibevara} / \text{lühiajalised kohustused}$

ROA (%) = $\text{puhaskasum} / \text{aasta keskmine varade maht} * 100$

ROE (%) = $\text{puhaskasum} / \text{aasta keskmine omakapitali maht} * 100$

Personal

2018. aastal oli ettevõtte keskmine töötajate arv 274 (2017: 222 töötajat). Tööjõukulud moodustasid 9,6 miljonit (2017: 7,4 miljonit) eurot, sellest juhatuse liikmete tasu oli 2018. aastal 406 tuhat (2017: 358 tuhat) eurot. Juhatuse liikmetele makstakse lepingu lõpetamise korral hüvitist kuni kolme kuu tasu ulatuses.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha ja raha ekvivalendid	540	203	
Nõuded ja ettemaksed	6 547	4 717	4
Varud	6 424	5 299	7
Kokku käibevarad	13 511	10 219	
Põhivarad			
Kinnisvarainvesteeringud	2 500	2 550	8
Materiaalsed põhivarad	6 240	5 948	9
Immateriaalsed põhivarad	2 129	135	10
Kokku põhivarad	10 869	8 633	
KOKKU VARAD	24 380	18 852	
Kohustused ja omakapital			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	2 230	1 279	14
Võlad ja ettemaksed	7 495	5 313	15
Kokku lühiajalised kohustused	9 725	6 592	
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	4 940	5 312	14
Võlad ja ettemaksed	85	118	15
Kokku pikaajalised kohustused	5 025	5 430	
Kokku kohustused	14 750	12 022	
Omakapital			
Aktsiakapital nimiväärtuses	103	103	16
Ülekurss	1 156	1 156	
Kohustuslik reservkapital	10	10	
Muud reservid	39	13	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	5 138	4 550	
Aruandeaasta kasum	3 184	998	
Kokku omakapital	9 630	6 830	
KOKKU KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL	24 380	18 852	

Aastaaruande lisad lehekülgedel 11-48 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Müügitulu	39 176	30 575	17
Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-25 399	-19 620	18
Brutokasum	13 777	10 955	
Turustuskulud	-5 320	-4 764	19
Üldhalduskulud	-6 363	-5 015	20
Muud äritulud	1 433	94	21
Muud ärikulud	-59	-31	
Äriksu	3 468	1 239	
Intressikulud	-110	-78	
Muud neto finantstulud ja -kulud	-72	-58	
Finantskulud kokku	-182	-136	
Kasum enne tulumaksustamist	3 286	1 103	
Tulumaks	-102	-105	16
Aruandeaasta puhaskasum	3 184	998	

Aastaaruande lisad lehekülgedel 11-48 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials i.s.
 Kuupäev/date 8.03.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Koondkasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017
Aruandeaasta puhaskasum	3 184	998
<i>Kirjed, mida võib hiljem kasumiaruandesse ümber klassifitseerida</i>		
Muu koondkasum:		
Realiseerimata kursivahed	26	24
Kokku muu koondkasum	26	24
Aruandeaasta koondkasum	3 210	1 022

Aastaruande lisad lehekülgedel 11-48 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials I. S.
 Kuupäev/date 8.03.2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)	2018	2017	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	3 468	1 239	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	1 021	866	9,10
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-6	-64	9,21
Kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtuse muutus	50	0	8
Negatiivse firmaväärtuse elimineerimine	-1 419	0	11,21
Muud korrigeerimised	-27	-26	
Kokku korrigeerimised	-381	776	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-1 830	-705	4
Varude muutus	-449	-1 480	7,11
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	2 014	1 168	11,15
Makstud intressid	-110	-78	
Makstud ettevõtte tulumaks	-102	-105	16
Kokku rahavood äritegevusest	2 610	815	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud äriühenduse tulemusena	-1 264	0	11
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-482	-326	9,10,11
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	19	98	9
Laekunud intressid	3	0	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-1 724	-228	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenu	1 032	0	14
Saadud laenude tagasimaksed	-600	-381	14
Arvelduskrediidi ja faktooringu saldo muutus	432	938	14
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-993	-653	14
Makstud dividendid	-410	-420	16
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-539	-516	
Kokku rahavood	347	71	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	203	132	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	337	71	
Valuutakursside muutuste mõju	-10	0	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	540	203	

Aastaruande lisad lehekülgedel 11-48 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

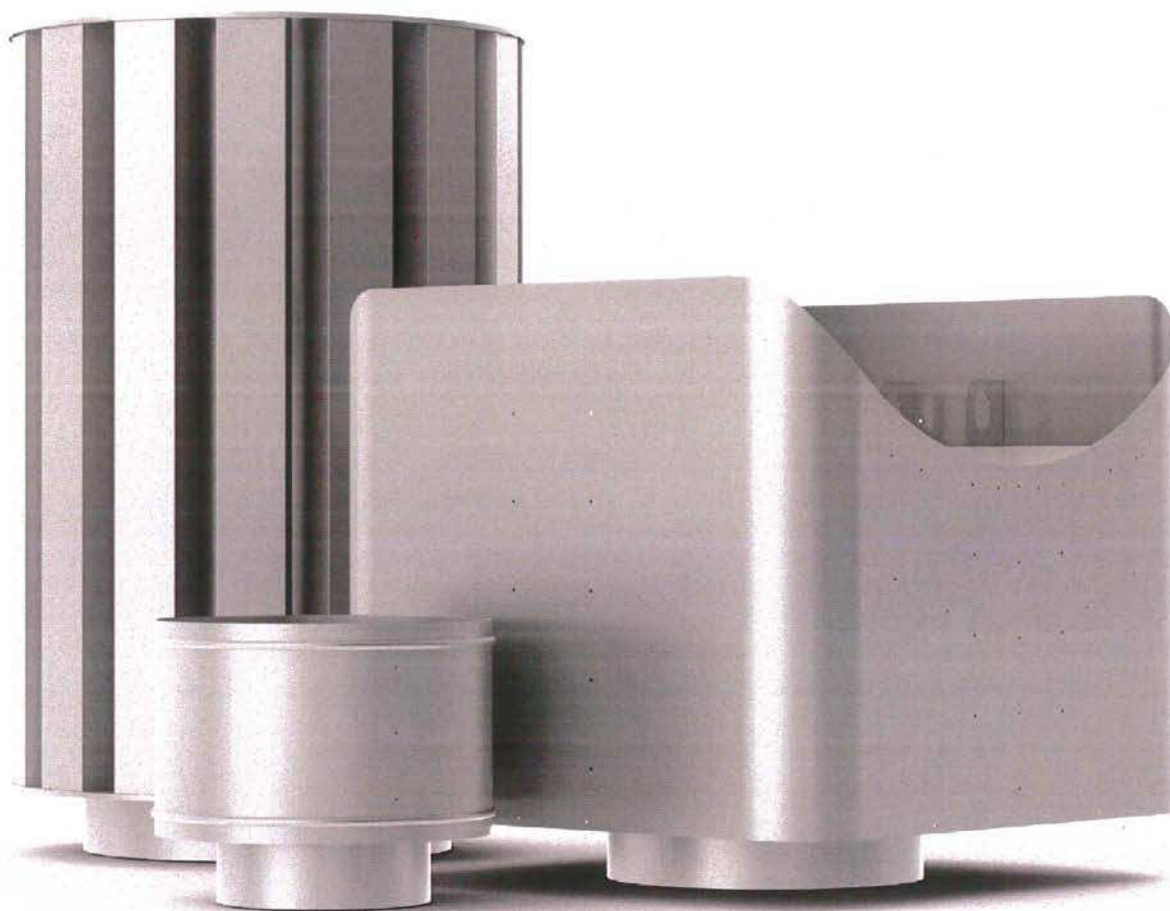
	Aktiikapital nimiväärtuses	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum (kahjum)	Kokku
31.12.2016	103	1 156	10	-11	4 970	6 228
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	998	998
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	0	-420	-420
Aruandeaasta muu koondkasum	0	0	0	24	0	24
31.12.2017	103	1 156	10	13	5 548	6 830
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	3 184	3 184
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	0	-410	-410
Aruandeaasta muu koondkasum	0	0	0	26	0	26
31.12.2018	103	1 156	10	39	8 322	9 630

2018. aastal on muutustena reservides summas 26 tuhat eurot (2017: 24 tuhat eurot) kajastatud realiseerimata valuutakursside vahed.

Täiendav informatsioon aktsiakapitali kohta on toodud lisas 16.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 11-48 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials I. S.
 Kuupäev/date 8. 03. 2019
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Raamatupidamise aastaruanne

LISAD

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

AS ETS NORD (edaspidi „Ettevõtte“) raamatupidamisaruandes rakendatud peamised arvestuspõhimõtted on lahti seletatud alljärgnevalt. Arvestuspõhimõtteid on kasutatud järjepidevalt kõigil aruandes näidatud aastatel, kui pole deklareeritud teisiti.

Üldine informatsioon

ETS NORD AS on 1998. aastal asutatud aktsiaselts. Ettevõtte põhitegevuseks on ventilatsiooniseadmete ja -tarvikute projekteerimine, tootmine ja müük. Ettevõtte omab müügi-, tootmis- ja logistikaüksusi Eestis, Soomes, Rootsis ning Taanis. Soome, Rootsi ja Taani üksused tegutsevad ETS NORD AS-i filiaalidena.

Käesolev 2018. aasta raamatupidamise aastaaruanne on juhatuse poolt kinnitatud 28.02.2019. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kuulub aastaaruanne kinnitamisele Ettevõtte nõukogu ja ainuaktsionäride poolt. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja kinnitatud majandusaasta aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Ettevõtte 2018. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

IFRS-iga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute tegemist ja otsuste langetamist, mis

mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid, kajastatud varasid ja kohustusi ning tulusid ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning aktuaalsele informatsioonile. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad. Oluliseks hinnanguks loetakse Ettevõtte puhul kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtuse hindamist. Vaata antud hinnangu olulisemaid sisendeid lisast 8.

Ettevõtte juhtkond on koostanud raamatupidamise aastaaruande tegevuse jätkuvuse printsiibist lähtuvalt. Vastavalt juhtkonna hinnangule ei ole Ettevõttel tegevuse lõpetamise kavatsust ega vajadust ning tegevuse jätkuvuses osas ei eksisteeri aruande koostamise kuupäeva seisuga ebakindlust.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

Finantsaruanded on koostatud lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, meetodika muutuste sisu ja nende mõju on selgitatud vastavates lisades. Kui finantsaruannete kirjade esitust või klassifitseerimise meetodit on oluliselt muudetud, siis on korrigeeritud ka eelmiste perioodide võrreldavad näitajad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks initialled for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	J.S.
Kuupäev/date	8.03.2019
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

Uued rahvusvahelised finantsaruandluse standardid, avaldatud standardite muudatused ning rahvusvahelise finantsaruandluse tõlgenduste komitee (IFRIC) tõlgendused

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Ettevõttele kohustuslikuks alates 01.01.2018:

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ rakendus 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

- Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmiskategooriast – varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande, ja varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.
- Võlainstrumenti klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumendid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus ettevõtte hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglases väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks derivatiivid). Varjatud („embedded“) derivatiive ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

- Omakapitaliinstrumentid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemiseesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.
 - Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.
 - IFRS 9 kehtestab uue mudeli väärtuse languse kahjumite kajastamiseks – oodatava krediidikahjumi mudeli. See on „kolmetasandiline“ lähenemine, mille aluseks on finantsvarade krediidikvaliteedi muutumine pärast esialgset arvelevõtmist.
- Praktikas tähendavad uued reeglid seda, et ettevõtetel tuleb finantsvarade, mille osas ei ole väärtuse languse tunnuseid, arvelevõtmisel kajastada koheselt kahjum, mis on võrdne 12-kuulise oodatava krediidikahjumiga (nõuded ostjatele puhul kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumiga). Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine, tuleb väärtuse langust mõõta, kasutades kogu eluea jooksul oodatavat krediidikahjumit, mitte 12 kuu jooksul oodatavat krediidikahjumit. Mudel sisaldab lihtsustusi rendi- ja ostjatele nõuete osas.
- Riskimaandamisarvestuse nõudeid muudeti, et siduda raamatupidamisarvestus paremini riskijuhtimisega. Standard pakub ettevõtetele arvestuspõhimõtte valikut rakendada kas IFRS 9

riskimaandamisarvestuse nõudeid või jätkata IAS 39 rakendamist kõikidele riskimaandamisinstrumentidele, kuna standard ei käsitle hetkel makro-riskimaandamisarvestust.

IFRS 9 rakendamise mõju on detailsemalt kajastatud lisa 2.

IFRS 15 „Kliendilepingutest tulenev tulu“ rakendus 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Uue standardi põhiprintsiibi kohaselt kajastatakse müügitulu siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle, ning müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdud kaubad ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ning lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb reeglina allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/ tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil leping tekitab tulusid. Vaata IFRS 15 rakendamise mõju analüüsi lisast 2.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 01.01.2018, ei ole eeldatavasti olulist mõju Ettevõttele.

Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Ettevõttele kohustuslikuks alates 01.01.2019 või hilisematel perioodidel ja mida Ettevõtte ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 16 „Rendiarvestus“ rakendub 1. jaanuar 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Uus standard sätestab rendilepingute arvele võtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena

saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning kajastama kasumiaruandes kulumit renditavadelt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt. Ettevõtte hindab muudatuste mõju oluliseks kuna tulevaste perioodide rendimakseid on olulistes summades (vt lisa 13).

Ettevõtte rakendab standardi alates 1. jaanuarist 2019, rakendades lihtsustatud ülemineku reegleid, ehk võrdlusandmeid ei muudeta. Rakendamise tulemusel suurenevad bilansis ettevõtte varad ning kohustused kokku summas 6 129 tuhat eurot. 2019. aasta intressikulu suureneb 183 tuhande euro võrra, kulum suureneb 1 907 tuhande euro võrra ning muud tegevuskulud vähenevad 2 029 tuhande euro võrra.

Ettevõtte laenulepingus on seatud eritingimused (omakapitali suhe bilansimahtu), mille mittetäitmisel võib laenuandja nõuda laenu ennetähtaegset tagasimaksmist. Ettevõtte on laenuandjaid informeerinud arvestuspõhimõtete muudatusest ning selle mõjust ning on saanud nõusoleku, et selle eritingimuse mittetäitmine ei too kaasa laenu ennetähtaegset tagasimakset.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Ettevõttele.

Finantsinstrumendid

Arvestuspõhimõtted alates 1. jaanuarist 2018

Klassifitseerimine

Ettevõtte klassifitseerib finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses mõõtmiskategoorias. Klassifitseerimine sõltub Ettevõtte ärimudelitest finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal Ettevõtte võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja Ettevõtte annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved.

Mõõtmine

Finantsvarad kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglasel väärtuses, millele on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Võlainstrumendid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Ettevõtte ärimudelitest finantsvarade haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest.

Ettevõtte kõik võlainstrumendid on klassifitseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse mõõtmiskategooriasse.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes ärituludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Seisuga 1. jaanuar 2018 ja 31. detsember 2018 olid järgnevad Ettevõtte finantsvarad klassifitseeritud kategooriates:

- nõuded ostjate vastu;
- pangadeposiidid;
- raha ja raha ekvivalendid.

Omakapitaliinstrumendid

Ettevõttel ei ole investeringuid omakapitaliinstrumentidesse.

Väärtuse langus

Ettevõtte hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate võlainstrumentide oodatavat krediidikahjumit tuleviku informatsiooni baasil. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse: erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, raha ajaväärtust ja aruande perioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu ja lepingulistele varadele, kus puudub oluline finantseerimise

komponent, rakendab Ettevõtte IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist ning arvestab nõuete allahindlust nõuete pikkuse oodatava krediitkahjumina nõuete esmasel kajastamisel. Ettevõtte kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes erinevatest aegumiste perioodidest.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis ning rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediiti), nõudmiseni hoiuseid pankades, tähtajalisi hoiuseid tähtajaga kuni 1 aasta ja rahaturufondi osakuid.

Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis pikaajaliste laenukohustuste koosseisus.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Ettevõtte filiaalide arvestusvaluutadeks on nende äritegevuse majanduskeskkonna valuuta. Eesti ettevõtte ja Soomes registreeritud filiaali arvestusvaluutaks on euro, Taanis registreeritud filiaali arvestusvaluutaks on Taani kroon ning Rootsis registreeritud filiaali arvestusvaluutaks on Rootsi kroon. Esitatud aruanded on koostatud tuhandetes eurodes. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa keskpanga või Taani ja Rootsi keskpanga valuutakursid. Raha ülekandmise ja tehingupäeva kursside erinevuse korral tekkivad kursivahed kajastatakse kasumiaruandes. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate Euroopa keskpanga või Taani ja Rootsi keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Võlakohustuste ning raha ja raha ekvivalentide ümberhindamisest tulenevad kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes finantstulude- ja kuludena; muud valuutakursside muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid aga muude äritulude või tegevuskuludena. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa keskpanga või Taani ja Rootsi keskpanga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud keskpanga valuutakursi alusel.

Ükski Ettevõtte filiaalidest ei tegutse hüperinflatiivses majanduskeskkonnas.

Välismaiste filiaalide finantsnäitajad

Välismaal asuvate filiaalide konsolideerimiseks arvestatakse nende aruanded nende arvestusvaluutast ümber ETS NORD AS esitusvaluutasse. Kui välismaise majandusüksuse arvestusvaluuta ei lange ETS NORD AS esitusvaluutaga kokku, siis kasutatakse välisvaluutas koostatud aruannete ümberarvestusel järgmisi valuutakursse:

- kõik vara ja kohustuste kirjed hinnatakse ümber bilansipäeva Euroopa keskpanga kursi alusel;
- tulud ja kulud, muud omakapitali muutused ning rahavood hinnatakse ümber nende tekkimise päeva kursiga. Aruannete ümberarvestusest tekkinud vahed kajastatakse muu koondkasumi või -kahjumina koondkasumiaruandes.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad kajastatakse soetusmaksumuses.

Äriühendused

Ettevõtte kasutab äriühenduste kajastamisel omandamismeetodit. Äritegevuse ostmisel üleantud tasu koosneb üleantud varade, omandaja poolt võetud kohustuste ja ettevõtte poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide õiglastest väärtustest. Üleantud tasu sisaldab ka tingimusliku tasu kokkuleppes tuleneva vara või kohustuse õiglast väärtust. Omandamisega seotud kulutused kajastatakse kuluna. Omandatud eristatavad varad ja kohustused ning tingimuslikud kohustused võetakse ostukuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes. Iga äriühenduse puhul teeb ettevõtte valiku, kas kajastada mittekontrolliv osalus omandatavas ettevõttes õiglastes väärtuses või mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast. Alates omandamise kuupäevast kajastatakse omandatud ettevõtte tulusid ja kulusid ettevõtte kasumiaruandes ning tekkinud firmaväärtust ettevõtte finantsseisundi aruandes.

Juhul kui omandatud osaluse soetusmaksumus on väiksem kui omandatud netovara õiglane väärtus, kajastatakse vahe kasumiaruandes tuluna.

Finantsinstrumendid

Arvestuspõhimõtted kuni 31. detsember 2017

Finantsvaradeks loetakse raha, nõuded ostjate vastu, viitlaekumisi, muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid.

Finantsvarad kajastatakse bilansis väärtuspäeval (st. päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks ja kantakse bilansist välja, kui ettevõtte on üle andnud kõik olulised vara ja omandiõigusega seotud riskid ja hüved). Sõltuvalt finantsvarade omandamise eesmärgist ja juhtkonna plaanidest jagatakse finantsvarad järgmistesse kategooriatesse:

- õiglastes väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad;
- nõuded ja laenud;
- lunastustähtajani hoitavad investeeringud;
- müügiootel finantsvarad.

Seisuga 31. detsember 2018 ja 2017 puuduvad ettevõtte lunastustähtajani hoitavad investeeringud. Lisaks puuduvad ka vastavate bilansipäevade seisuga müügiootel põhivarad ja õiglastes väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad.

Finantsinstrumendina õiglastes väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatakse kauplemise eesmärgil hoitavaid finantsvarasid (st. vara on omandatud edasimüügi eesmärgil lähitulevikus). Õiglastes väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad võetakse algselt arvele nende õiglastes väärtuses, tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes. Antud kategooria finantsvarad kajastatakse endiselt nende õiglastes väärtuses ja nende õiglase väärtuse muutusest tulenevaid kasumeid/kahjumeid kajastatakse perioodi kasumina/kahjumina. Õiglastes väärtuses muutusega läbi kasumi/kahjumi kajastatavate finantsvarade õiglase väärtuse määramisel on aluseks nende noteeritud turuhind bilansipäeval.

Laenud ja nõuded võetakse esmalt arvele õiglastes väärtuses koos tehingukuludega. Edasiselt kajastatakse laenusid ja nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit (miinus võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused).

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus. Korrigeeritud soetusmaksumusel kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdiseväärtus

diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga. Finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes kuluna.

Nõuded ja ettemaksed

Arvestuspõhimõtted kuni 31. detsember 2017

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumus (s.o nominaalväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused).

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb tõendeid, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekiinnipidamine. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse võimaluse korral iga ostja kohta eraldi. Kui nõuete individuaalne hindamine ei ole nõuete arvust tulenevalt võimalik, siis hinnatakse individuaalselt ainult olulisi nõudeid. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, antud laenuid ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõudeid, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Edasimüügi eesmärgil soetatud nõudeid kajastatakse õiglase väärtuse meetodil.

Varud

Varud on hinnatud finantsseisundi aruandes lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude tootmiskulutused sisaldavad nii otseseid toodetega seotud kulutusi (tooraine ja materjalide ning pakkematerjali maksumus, lõpetamata toodangu ladustamisega seotud vältimatud kulutused, tööliste palgad) kui ka proportsionaalset osa tootmise üldkuludest (tootmishoonete ja -seadmete amortisatsioon, remondikulu, tootmisega seotud juhtkonna palgad).

Varude kulude kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvestamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringud on kinnisvaraobjektid (hoone), mida Ettevõtte hoiab omanikuna renditulu teenimise või turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasuta enda majandustegevuses.

Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse bilansis õiglase väärtuse meetodil.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes põhivara eeldatavast kasulikust elueast.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real.

Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on Ettevõtte poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et Ettevõtte saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes eeldatavatest kasulikest eluigadest. Põhivara parendusväljaminekud, mis suurendavad põhivara tööjõudlust üle algselt arvatud taseme ja tõenäoliselt osalevad

lisanduvate tulude tekkimisel tulevikus, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Kulutused, mis tehakse eesmärgiga tagada ning säilitada varaobjektile tulevikus saadavat tulu, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Määratud elueaga varade puhul hinnatakse vara väärtuse langust, kui on ilmnenud asjaolusid, mis viitavad võimalikule väärtuse langusele. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisenä.

Arengu- ja uurimisväljaminekud

Arengu- ja uurimisväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Arengu- ja uurimisväljaminekuid on võimalik kapitaliseerida juhul, kui eksisteerib kava projekti elluviimiseks ning on võimalik hinnata immateriaalsest varast tulevikus tekkivat tulu. Ettevõtte ei kapitaliseeri arengu- ja uurimisväljaminekuid, kuna toodete arendus- ja uurimisfaas ei ole teineteisest selgelt eristatavad ja võimalikku immateriaalsest varast tekkivat tulu on raske usaldusväärselt hinnata.

Põhivarade arvele võtmise alampiir 959.

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates):

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Ehitised ja rajatised	3-11
Tootmiseseadmed	5-20
Inventar ja IT seadmed	3-5
Masinad ja seadmed	3-6
Immateriaalne põhivara	3-5
Kaubamärk	15

Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük

Materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes netosummas kirjel „Muud äritulud“ või „Muud ärikulud“.

Kaubamärk

Kaubamärgid, litsentsid ja kliendilepingud kajastatakse õiglaselt väärtuses omandamise kuupäeval, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes kaubamärgi eeldatavast kasulikust elueast.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga varasid ettevõtte bilansipäeva seisuga ei ole. Amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist, kui sündmused või asjaolud viitavad sellele, et bilansiline maksumus ei ole kaetav. Vara väärtuse languse kahjumit kajastatakse summas, mille võrra bilansiline maksumus ületab tema kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on kõrgem kahest järgnevast näitajast:

- vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügilukulused;
- vara kasutusväärtus.

Kui vara õiglast väärtust, millest on maha arvatud müügilukulused, ei ole võimalik määrata, loetakse vara kaetavaks väärtuseks selle kasutusväärtus. Varade kasutusväärtus leitakse varade abil tulevikus genereeritavate hinnanguliste rahavoogude nüüdisväärtusena.

Varade väärtuse langust võidakse hinnata kas üksiku vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kohta. Raha genereerivaks üksuseks loetakse väikseim eraldi identifitseeritav varade grupp, millest genereeritavad rahavood on olulises osas prognoositavad sõltumatult ülejäänud varade poolt genereeritavatest rahavoogudest. Kahjum väärtuse langusest kajastatakse kohe kasumiaruandes kuluna.

Vastavalt vara väärtuse testi tulemustele võidakse allahindlus hiljem kas osaliselt või täielikult tühistada.

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle ettevõttele. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma

nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga. Kui ei ole piisavalt kindel, et rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse, siis on amortisatsiooniperioodiks vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Ettevõtte kui rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas (võrdub saadaolevate rendimaksede nüüdisväärtusega, pluss renditava vara garanteerimata jääkväärtus rendiperioodi lõpuks). Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks. Finantstulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tulususe määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes sama. Rendilepingute sõlmimisega kaasnevad esmased otsekulutused (komisjonitasud ja notaritasud), mis jäävad rendileandja kanda, võetakse arvesse rendi sisemise intressimäära ja kapitalirendinõude arvestusel ning kajastatakse tulu vähendusena rendiperioodi jooksul.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule ettevõtte bilansis kajastatavale varale.

Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes ettevõttes sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimispõhimõtetest. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna. Kasutusrendi

lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad esmased kulutused kajastatakse rendileandja bilansis varana (renditava varaga samal kirjel) ja amortiseeritakse kulusse rendiperioodi jooksul proportsionaalselt renditulu kajastamisega.

Finantskohustused

Arvestuspõhimõtted kuni 31. detsember 2017

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestus toimub kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustust liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või kui ettevõttel ei ole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalisena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Faktooring

Tavapärase äritegevuse käigus tekkinud nõuete edasimüügil (faktooring) laekunud summade kajastamine sõltub sellest, kas nõude ostjal (faktoori) on õigus see müüjale selle mittelaekumise korral tagasi loovutada (regressiõigusega) või mitte (regressiõiguseta). Regressiõiguseta faktooringu korral kajastatakse laekunud summad nõuete vähendusena. Nõude raamatupidamisväärtuse ja laekunud raha vahe kajastatakse perioodi kuludes. Regressiõigusega faktooringut käsitletakse kui nõuete tagatisel võetud finantskohustust. Kuni nõude laekumiseni faktoori laekumisele kajastatakse nõuete müügist laekunud summad intressikandvate kohustustena. Nõude raamatupidamisväärtuse ja laekunud raha vahe kajastatakse perioodi finantskuludes.

Ettevõtte puhul on tegemist regressiõigusega faktooringuga ehk vastavaid nõudeid ei hoita kauplemise eesmärgil, mistõttu kajastatakse faktoori nõudeid finantsaruandes korrigeeritud soetusmaksumuses.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldised kajastatakse bilansis juhul, kui ettevõtte on tekkinud eelnevate sündmuste tagajärjel seaduslikul või lepingulisel alusel põhinev kohustus; on tõenäoline, et kohustuse täitmine on tõenäoline ning selle suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Eraldised on kajastatud juhtkonna parima hinnangu alusel ja nende tehingute tegelikud kulud võivad erineda käesoleva hetke hinnangutest.

Muud kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustuseks, on avalikustatud aruande lisades tingimuslike kohustustena.

Garantiieraldis

Ettevõtte annab enda poolt müüdud toodetele garantii. Eelmiste aastate kogemustest nähtub, et ettevõtte garantiikulu on väheoluline, ning sellest lähtuvalt ei ole garantiieraldist moodustatud, välja arvatud erandjuhud, kui reservid moodustakse vastavalt juhtkonna hinnangule.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt ettevõtte põhikirjale on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Müügitulu kajastamine

Arvestuspõhimõtted kuni 31. detsember 2017

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemisest intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

Lõpetamata ehitusteenuste lepingute tulud kajastatakse valmidusastme meetodil, mis eeldab muu hulgas, et ehituslepingute valmidusastet bilansipäeval on võimalik

usaldusväärselt hinnata. Valmidusastme hindamiseks on juurutatud täpne, süsteemne kulude arvestus, prognoosimine ja tuludekulude aruandlus. Iga ehitusobjekti eeldatav lõpptulem on järjepideva kontrolli all, analüüsitakse kõrvalekaldeid eelarvest ja vajadusel korrigeeritakse lõpptulemi prognoosi.

Arvestuspõhimõtted alates 1. jaanuarist 2018

Müügitulu kliendilepingutelt

Müügitulu on tulu, mis tekib Ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida Ettevõttel on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Ettevõtte kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Suurematele klientidele antakse tagasiulatuvalt mahupõhist allahindlust, mis sõltub viimase 12 kuu jooksul müüdud kogusest. Nende müükide osas kajastatakse müügitulu lepingus kokkulepitud tehinguhinnas, miinus hinnangulised mahupõhised allahindlused. Mahupõhiste allahindluste summa hindamisel lähtutakse varasemast kogemusest, kasutades eeldatava väärtuse meetodit, ja müügitulu kajastatakse ainult ulatuses, mille osas on väga tõenäoline, et seda hiljem ei tühistata. Maksmisele kuuluvate oodatavate mahupõhiste allahindluste osas kajastatakse tagasimaksmise kohustus (real muud võlad) kõikide perioodi jooksul toimunud müükide osas.

Müügitehingutes ei ole finantseerimise komponenti, kuna nõuete tasumistähtaeg on kuni 60 päeva, mis on kooskõlas tööstusharu praktikaga.

Ettevõtte on moodustanud eraldise toodete osas, kus Ettevõttel on vastavalt garantiitingimustele kohustus parandada või asendada vigane toode.

Ettevõtte kajastab nõude, kui kaubad on tarnitud, kuna sellel ajahetkel tekib tingimusteta

õigus saada tasu, mille maksmine sõltub ainult aja möödumisest.

Ettevõtte pole võtnud lepingulist kohustust tooteid tagasi võtta. Kuna tagastatud toodete arv on püsinud aastaid väga madalal tasemel, siis on väga tõenäoline, et olulist kumulatiivselt kajastatud müügitulu tühistamist ei toimu. Igal bilansipäeval vaadatakse üle selle eelduse kehtivus ja hinnanguline tagastuste arv.

Kui Ettevõtte osutab kliendile täiendavaid teenuseid pärast seda, kui kontroll kauba üle on kliendile üle läinud, siis on nimetatud teenuse osutamine eraldiseisev teostamiskohustus ja müügitulu kajastatakse perioodi jooksul, kui teenust osutatakse.

Hooldusteenus

Ettevõtte osutab hoolduslepingute alusel müüdud seadmetele hooldusteenuseid muutuva hinnaga. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil kui teenuseid osutatakse.

Finantseerimise komponent

Ettevõttel puuduvad lepingud, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri Ettevõtte tehinguhinda raha ajaväärtuse mõju osas.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil. Äritegevuse rahavoogude leidmiseks on korrigeeritud aruandeperioodi kasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju, äritegevusega seotud varade ja kohustuste saldode muutused ning investeerimis- või finantseerimistegevusega seotud tulud ja kulud. Investeerimis- ja finantseerimistegevuse rahavoogusid kajastatakse otsesel meetodil.

Maksustamine

Ettevõtte tulumaks Eestis

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 20/80 netodividendina väljamakstud summalt (kehtib alates 01.01.2015). Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Alates 01.01.2018 dividendide tulumaksumäär muutus (sõltuvalt ettevõttest võib väljamakstavate dividendide maksumäär väheneda kuni 14/86 netodividendina väljamakstud summalt). Juhtkonna hinnangul ei mõjuta see ettevõtte maksukohustust, sest aktsionäride võrdse kohtlemise põhimõttel järgitakse tulevikus brutodividende.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtte erinevuse vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega – kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Ettevõtte tulumaks teistes riikides

Rootsis, Taanis ja Soomes on tulumaksuga maksustatav majandusüksuse puhaskasum, mida on korrigeeritud tulumaksuseaduses sätestatud ajutiste ja püsivate erinevustega.

Tulumaksumäärad teistes riikides	2018	2017	2016
Soome	20%	20%	20%
Rootsi	22%	22%	22%
Taani	22%	22%	22%

Seotud osapooled

Osapooled on seotud, kui ühel osapoolel on kontroll teise üle või oluline mõju teise osapoole äriileste otsustele. Äriühing käsitleb seotud osapooltena:

- tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning olulise osalusega eraisikutest omanikke (v.a juhul, kui asjaomastel isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju äriühingu äriileste otsustele);
- tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad.

Sündmused pärast bilansipäeva

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamise kuupäeva 28.02.2019 vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Juhul kui esineb mittekorrigeeriva iseloomuga sündmuseid ning sündmuseid, mis omavad olulist mõju järgmise finantsaasta tulemusele, avalikustatakse need raamatupidamise aastaaruande lisades.

Lisa 2 Muutused arvestuspõhimõtetes

Antud lisa selgitab IFRS 9 Finantsinstrumendid ja IFRS 15 Müügitulu kliendilepingutelt rakendamise mõju Ettevõtte raamatupidamise aastaaruandele.

IFRS 9 Finantsinstrumendid

IFRS 9 asendab IAS 39 käsitlusi, mis puudutavad finantsvarade ja -kohustuste arvele võtmist, klassifitseerimist ja mõõtmist, finantsinstrumentide kajastamise lõpetamist, finantsvarade väärtuse langust ning hedge accounting'ut.

IFRS 9 Finantsinstrumendid rakendamine alates 1. jaanuarist 2018 tõi kaasa arvestuspõhimõtete muutusi, kuigi ei

põhjustanud olulisi korrigeerimisi finantsaruandes. Uued arvestuspõhimõtted on toodud lisas 1. Vastavalt IFRS 9 ülemineku reeglitele võrdlusandmeid ei muudetud.

Ettevõtte juhtkond hindas 1. jaanuaril 2018 (esmise rakendamise kuupäeval), millised ärimudelid on asjakohased Ettevõtte finantsvaradele ning klassifitseeris finantsvarad vastavatesse IFRS 9 kategooriatesse. Esmase rakendamise kuupäeval, 1. jaanuaril 2018, Ettevõtte finantsvarad, koos võimalike ümberklassifitseerimistega, olid alljärgnevad (ümberklassifitseerimine IFRS 9 rakendamise tulemusena ei põhjustanud muutuseid väärtustes):

Mõõtmiskategooria			Bilansiline väärtus 01.01.2018 EUR		Erinevus
Esialgne (IAS 39)	Uus (IFRS 9)		Esialgne	Uus	
Finantsvarad					
Raha ja raha ekvivalendid	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	203	203	0
Nõuded ostjate vastu	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	4 406	4 406	0
Muud nõuded	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	71	71	0
Finantskohustused					
Laenukohustused	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	6 591	6 591	0
Võlad tarnijatele	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	2 372	2 372	0
Muud võlad	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	951	951	0

Finantsvarade väärtuse langus

Ettevõtte on järgnevad finantsvarade tüübid, mis kuuluvad IFRS 9 uue oodatava krediitkahjumi mudeli alla:

- nõuded kaupade müügist ja teenuste osutamisest;
- pangadeposiidid;
- raha ja raha ekvivalendid.

Ettevõtte pidi üle vaatama väärtuse languse meetodika iga vastava varaklassi jaoks. Väärtuse languse meetodika muutuse tulemusel ei tekkinud olulisi muutusi allahindluse reservis 1. jaanuari 2018 seisuga, seega korrigeerimisi jaotamata kasumis ja omakapitalis ei tehtud. Kuigi raha ja raha ekvivalendid kuuluvad samuti IFRS 9 oodatava krediitkahjumi mudeli alla, siis tuvastatud väärtuse langus oli ebaoluline 1. jaanuari 2018 ja 31. detsembri 2018 seisuga.

IFRS 15 Müügitulu kliendilepingutelt

Ettevõtte rakendas 1. jaanuarist 2018 standardit IFRS 15 Müügitulu kliendilepingutelt, kasutades muudetud tagasiulatuvat rakendusviisi, mille tulemusena kajastati standardi rakendamise mõju esmarakendamise kuupäeva (st 1. jaanuari 2018) seisuga. Võrdlusandmeid 2017. aasta kohta ei ole muudetud ja need on esitatud varasemalt kehtinud standardite IAS 18 või IAS 11 ning vastavate tõlgenduste järgi. Lisaks ei ole võrdlusandmetele rakendatud IFRS 15 avalikustamise nõudeid.

Rakendamise tulemusena ei ole kajastatud korrigeerimisi finantsaruannetes 1. jaanuari 2018 seisuga.

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Lisa 3.1 Finantsriskid

Ettevõtte tegevusega kaasnevad mitmesugused finantsriskid: krediidirisk, likviidsusrisk ja tururisk (mis hõlmab valuutariski ja rahavoogude intressimäära riski). Ettevõtte üldine riskijuhtimise programm keskendub finantsturu prognoosimatusele ja üritab minimeerida võimalikke ebasoodsaid mõjusid ettevõtte finantstegevusele. Ettevõtte finantsinstrumentideks on raha, mis on põhitegevuse rahastamiseks, põhitegevusest tekkivad nõuded deebitoridele, kohustused

kreeditoridele ning saadud laenud. Risk on juhtkonna poolt defineeritud kui võimalik kõrvalekalle oodatavast tulemusest. Ettevõtte riskijuhtimise aluseks on ettevõtte sisemised regulatsioonid. Kõik ettevõtte finantsvarad on jaotunud kategooriatesse „korrigeeritud soetusmaksumus“, kõik finantskohustused on jaotunud kategooriatesse „korrigeeritud soetusmaksumus“, mis kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Finantsvarad		
Raha ja raha ekvivalendid	540	203
Nõuded ostjate vastu (lisa 4)	6 258	4 406
Muud nõuded (lisa 4)	93	71
Finantsvarad kokku	6 891	4 680
Finantskohustused		
Laenukohustused (lisa 14)	7 170	6 591
Võlad tarnijatele (lisa 15)	3 386	2 372
Muud võlad (lisa 15)	1 260	951
Finantskohustused kokku	11 816	9 914

Lisa 3.1.1 Krediidirisk

Ettevõtte krediidirisk sisaldab võimalikku kahju, mis tekib äripartnerite suutmatusest täita oma lepingulisi kohustusi. Ettevõtte krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, deposiitidest pankades ja finantsasutustes ning

riskile avatud nõuetest. Ettevõtte on avatud finantsriskidele 31.12.2018 seisuga summas 6 891 tuhat eurot, 31.12.2017 seisuga summas 4 680 tuhat eurot.

Raha ja pangakontod

Ettevõtte aktsepteerib pikaajaliste koostööpartneritena krediitdireitinguga „A“

hinnatud pankasid ning finantseerimisasutusi, kuid lühiajaliselt aktsepteeritakse ka krediitdireitinguta pankasid.

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
„A“ krediitdireiting	540	203
Kokku	540	203

Krediitdireiting pärineb Fitch Ratings kodulehelt.

Sularaha jääk kassas seisuga 31.12.2018 oli 2 tuhat eurot (31.12.2017: 1 tuhat eurot).

Nõuded

Vastavalt ettevõtte krediitpoliitikale ei nõuta suuremate klientidelt nõuete laekumise kindlustamiseks tagatise, vaid keskendutakse pidevale saadetiste, laekumata nõuete saldo ja maksetähtaegadest kinnipidamise jälgimisele. Riskantsematele klientidele rakendatakse täielikku või osalist ettemaksu, krediitilimiite, käendusid ning lühemaid maksetähtaegu.

Müük jaeklientidele toimub reeglina kas sularahas, ettemaksuga või pankade maksekaartidega. Seega ei kaasne müügiga jaeklientidele krediitrisi, välja arvatud risk, mis tuleneb pankadest ja finantseerimisasutustest, mida ettevõtte on aktsepteerinud lepingupartnerina.

Oodatava krediitkahjumi mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjatele lähtudes krediitrisi ühistest tunnustest ning aegumise perioodist. Oodatavad krediitkahjumi määrad põhinevad maksedistsipliinil ning vastavatel perioodidel esinenud ajaloolistel

krediitkahjumitel. Ajaloolised kahjumid on korrigeeritud eesmärgiga kajastada jooksvat ning tuleviku informatsiooni, mis puudutab makromajanduslikke faktoreid ning ostjate võimet nõuete maksmiseks. Ettevõtte on hinnanud, et krediitkahjude määr ja pankrottide arv riikides, kus toimub kaupade ja teenuste müük, on kõige relevantsemad näitajad ning korrigeerib vastavalt ajaloolisi kahjumäärasid, lähtudes nende näitajate oodatavast muutusest.

Ülevalpool kirjeldatud põhimõtete alusel nõuete allahindlus 31. detsembri 2018 ja 1. jaanuari 2018 (IFRS 9 rakendamise kuupäeval) seisuga oli ebaoluline.

Bilansipäeva seisuga ei olnud ettevõttel teada olulisi suuremaid riske seoses ostjatelt laekumata arvetega. Ettevõtte jälgib oma olemasolevate ning potentsiaalsete partnerite finantsseisu ning nende võimet endale võetud kohustusi täita.

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Aegumata	4 808	3 444
Üle tähtaja	1 450	962
<i>Sh üle tähtaja 1-45 päeva</i>	<i>1 405</i>	<i>926</i>
<i>Sh üle tähtaja 46-90 päeva</i>	<i>28</i>	<i>36</i>
<i>Sh üle tähtaja 91 ja enam päeva</i>	<i>17</i>	<i>0</i>
Kokku nõuded	6 258	4 406

Allahindluste kohta täiendav info lisas 4. Aruande koostamise seisuga on 31.12.2018 seisuga nõudena kajastuvad arveid

(nii aegumata kui ka ületähtaegseid) laekumata summas 171 tuhat eurot.

Lisa 3.1.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalik kahjum, mis tuleneb piiratud või ebapiisavate rahaliste vahendite olemasolust, mis on vajalikud ettevõtte tegevusest tulenevate kohustuste täitmiseks. Juhatuse jälgib pidevalt rahaprognose

kasutades ettevõtte rahaliste vahendite olemasolu ja piisavust võetud kohustuste täitmiseks ning ettevõtte strateegiliste eesmärkide finantseerimiseks.

Finantskohustuste analüüs maksetähtaegade lõikes seisuga 31.12.2018:

Summad tuhandetes eurodes	31.12.2018	Diskonteerimata rahavoog		
		1-12 kuud	1-5 aastat	Kokku
Laenukohustused (lisa 14)	7 170	2 309	5 007	7 316
Võlad tarnijatele (lisa 15)	3 386	3 386	0	3 386
Muud võlad (lisa 15)	1 260	1 202	58	1 260
Kokku	11 816	6 897	5 065	11 962

Finantskohustuste analüüs maksetähtaegade lõikes seisuga 31.12.2017:

Summad tuhandetes eurodes	31.12.2017	Diskonteerimata rahavoog		
		1-12 kuud	1-5 aastat	Kokku
Laenukohustused (lisa 14)	6 591	1 371	5 322	6 693
Võlad tarnijatele (lisa 15)	2 372	2 372	0	2 372
Muud võlad (lisa 15)	951	833	118	951
Kokku	9 914	4 576	5 440	10 016

Ujuval intressimääral baseeruvate laenude diskonteerimata rahavoogude defineerimiseks on kasutatud bilansipäeva seisuga kehtinud intressimäära. Seisuga 31.12.2018 oli ettevõtte kasutamata arvelduskrediidi limiiti 652 tuhat

eurot (seisuga 31.12.2017: 438 tuhat eurot). Pikaajalise pangalaenu põhiosa tagasimaksed toimuvad vastavalt laenulepingus toodud maksegraafikule.

Lisa 3.1.3 Tururisk

Rahavoogude intressimäära risk

Ettevõtte rahavoo intressirisk on peamiselt seotud pikaajaliste võlakohustustega, mis kannavad ujuvat intressimäära.

Ettevõtte on intressimäära muutustest tulenev rahavorisk, kuna laen on muutuva intressimääraga – tundlikkuse analüüs intressimäära kõikumise kohta on esitatud allpool. Juhtkonna hinnangul ei ole intressimäära muutustest tulenev rahavorisk olulise mõjuga, mistõttu ei kasutata tuletisinstrumente riskide maandamiseks.

Ettevõtte intressimäära risk on sõltuvuses peamiselt euribori (*Euro Interbank Offered Rate*) ja EONIA võimalikust muutusest. EONIA on aruande koostamise päeval - 0,366%, aga negatiivne EONIA loetakse laenulepingute mõttes võrdseks 0%-ga. Laenu ja liisingute intressimäärad on seotud 6 kuu euriboriga. Seisuga 31.12.2018 oli 6 kuu euribor -0,238% (31.12.2017: 6 kuu euribor -0,271%). Kuna euribor on negatiivne, aga uuemates liisinglepingutes on see määratud 0%-ga, siis euribori ja EONIA jätkuv langus intressikulule

vähendavat mõju ei oma. Euribori ja EONIA tõus üle nulli hakkab mõjutama ettevõtte intressikuluseid.

Intresside ümbervaatomise päevad lähtuvalt euribori muutustest on pikaajalisel pangalaenu veebruari- ja augustikuus ning liisinglepingutel jooksvalt sõltuvalt lepingu sõlmimise kuupäevast.

Laenukohustuste jääkväärtus seisuga 31.12.2018 oli 7 165 tuhat eurot, seisuga 31.12.2017 oli 6 584 tuhat eurot.

Võlakohustuste intressimäära muutumisel 0,5% oleks mõju ettevõtte puhaskasumile 2018 aastal 51 tuhat eurot (2017: 26 tuhat eurot).

Valuutarisk

Valuutarisk on ettevõtte risk saada olulist kahjumit valuutakursside kõikumise tõttu. Ettevõtte valuutarisk eksport-import tehingutest on väike, kuna valdav enamus lepingutest on sõlmitud eurodes. Aruandeaastal laekus ettevõttele euroga otseselt või kaudselt sidumata valuutades.

Ettevõtte valuutaposisioonid ja tundlikkuse analüüs 31.12.2018:

Summad tuhandetes eurodes	EUR	SEK	DKK	USD	CHF	KOKKU
Raha ja raha ekvivalendid	493	10	37	0	0	540
Nõuded ostjate vastu (lisa 4)	5 919	0	339	0	0	6 258
Muud nõuded (lisa 4)	70	0	23	0	0	93
Finantsvarad kokku	6 482	10	399	0	0	6 891
Laenukohustused (lisa 14)	7 170	0	0	0	0	7 170
Võlad tarnijatele (lisa 15)	3 328	28	25	0	5	3 386
Muud võlad (lisa 15)	1 253	7	0	0	0	1 260
Finantskohustused	11 751	35	25	0	5	11 816
Neto valuutaposisioonid	-5 269	-25	374	0	-5	-4 925
Valuuta nõrgenemine või tugevnemine EUR suhtes, %		9,5%	0,4%	0	6,9%	
Mõju kasumile (kahjumile) EUR		-2	1	0	0	-1

Ettevõtte valuutapositsioonid ja tundlikkuse analüüs 31.12.2017:

Summad tuhandetes eurodes	EUR	SEK	DKK	USD	CHF	KOKKU
Raha ja raha ekvivalendid	188	0	15	0	0	203
Nõuded ostjate vastu (lisa 4)	4 135	0	271	0	0	4 406
Muud nõuded (lisa 4)	71	0	0	0	0	71
Finantsvarad kokku	4 394	0	286	0	0	4 680
Laenukohustused (lisa 13)	6 591	0	0	0	0	6 591
Võlad tarnijatele (lisa 14)	2 281	23	49	19	0	2 372
Muud võlad (lisa 14)	943	6	2	0	0	951
Finantskohustused	9 815	29	51	19	0	9 914
Neto valuutapositsioonid	-5 421	-29	235	-19	0	-5 234
Valuuta nõrgenemine või tugevnemine EUR suhtes, %		6%	0	15%	0	
Mõju kasumile (kahjumile) EUR		-2	0	-3		-5

Ettevõtte ei ole valuutariski maandamiseks riskimaandamisinstrumente soetanud. Valuuta nõrgenemise või tugevnemise protsent euro

suhtes on saadud eelmise majandusaasta valuutakursi miinimumi ja maksimumi erinevusest.

Lisa 3.2 Kapitali juhtimine

Ettevõtte peamiseks eesmärgiks kapitaliriski juhtimisel on tagada ettevõtte jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu aktsionäridele ja hüved teistele huvigruppidele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur vähendamaks kapitali hinda. Selleks, et säilitada või parandada kapitali struktuuri on ettevõttel võimalik reguleerida aktsionäridele makstavaid dividende, tagastada aktsionäridele sisse makstud aktsiakapitali, emiteerida uusi aktsiaid või müüa varasid vähendamaks kohustusi. Juhtkond jälgib kapitali oma- ja laenukapitali

suhtarvu baasil. See suhtarv arvutatakse, jagades koguvõlg koguvaradega. Ettevõtte finantseerib äritegevust nii võörkapitali kui ka omakapitali abil.

Ettevõtte laenulepingus on seatud eritingimused (omakapitali suhe bilansimahtu), mille mittetäitmisel võib laenuandja nõuda laenu ennetähtaegset tagasimaksmist. Bilansipäeva seisuga on ettevõtte finantsnäitajad laenulepingute tingimustega kooskõlas.

Tuhandetes eurodes	31.12.2018	31.12.2017
Varad kokku	24 380	18 852
Omakapital kokku	9 630	6 830
Omakapitali suhe koguvaradesse	39%	36%

Ettevõtte omakapital vastas seisuga 31.12.2018 ja 31.12.2017 Äriseadustiku nõuetele.

Lisa 3.3 Õiglane väärtus

Pikaajaliste laenude ja võlakohustuste (v.a. arvelduskrediit) õiglane väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest, kuna laenud kannavad ujuvat intressimäära, mis muutub vastavalt turu intressimäärade kõikumisele ning laenude riskimarginaal on sõltuvuses koguvõla ning EBITDA suhtest ning seega ettevõtte

tegevuse tulemuslikkus kajastub ka riskimarginaalis (tase 3).

Eelnevast tulenevalt hindab juhatus, et pikaajaliste kohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest.

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	6 258	6 258	0	5
Ostjatelt laekumata arved	6 312	6 312	0	5
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-54	-54	0	5
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	115	115	0	6
Muud nõuded	93	93	0	
Ettemaksed	81	81	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	6 547	6 547	0	

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	4 406	4 406	0	5
Ostjatelt laekumata arved	4 421	4 421	0	5
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-15	-15	0	5
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	86	86	0	6
Muud nõuded	71	71	0	
Ettemaksed	154	154	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 717	4 717	0	

Lisa 5 Nõuded ostjate vastu

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017	Lisa
Ostjatelt laekumata arved	6 312	4 421	4
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-54	-15	4
Kokku nõuded ostjate vastu	6 258	4 406	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded			
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded perioodi alguses	-15	-30	
Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	-39	-29	
Lootusetuks tunnistatud nõuded	0	44	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded perioodi lõpuks	-54	-15	

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018		31.12.2017	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	8	983	84	742
Üksikisiku tulumaks	0	192	0	152
Erioodustuse tulumaks	0	4	0	6
Sotsiaalmaks	0	235	0	215
Kohustuslik kogumispension	0	6	0	6
Töötuskindlustusmaksed	0	11	0	9
Ettevõtte tulumaks	105	0	0	0
Ettemaksukonto jääk	2	0	2	0
Kokku võlad ja ettemaksed	115	1 431	86	1 130

Maksude ettemaksete ja maksuvõlgade saldod kajastatud ka lisades 4 ja 15.

Maksurevisjonist tuleneda võivad tingimuslikud kohustused.

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav

maksusumma, intressid ja trahv. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Lisa 7 Varud

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Tooraine ja materjal	2 445	1 543
Lõpetamata toodang	39	63
Valmistoodang	2 151	2 200
Müügiks ostetud kaubad	1 789	1 440
Ettemaksed varude eest	0	53
Kokku varud	6 424	5 299

2018. aastal on tehtud varude allahindlusi summas 85 tuhat eurot (2017: 26 tuhat eurot).

Täiendav informatsioon varude allhindluse kohta on toodud lisas 18.

Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud

(tuhandetes eurodes)

Õiglase väärtuse meetod	
31.12.2016	2 550
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	0
31.12.2017	2 550
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	-50
31.12.2018	2 500

	2018	2017
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	246	243

Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtus seisuga 31.12.2018 on leitud kasutades diskonteeritud rahavoogude meetodit. Kasutatud diskontomäär on 10,5% (2017: 10%)

ja genereeritud rahavoogude summa 2 472 tuhat eurot (2017: 2 550 tuhat eurot). Õiglase väärtuse leidmisel on lähtutud sõltumatu hindaja eksperthinnangust.

Lisa 9 Materiaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	Kokku
31.12.2016					
Soetusmaksumus	500	6 458	435	170	7 563
Akumuleeritud kulum	-212	-2 868	-225	0	-3 305
Jääkmaksumus	288	3 590	210	170	4 258
Ostud ja parendused	20	2 382	146	4	2 552
Amortisatsioonikulu	-55	-697	-68	0	-820
Müügid	0	-34	0	0	-34
Ümberklassifitseerimised	0	193	-23	-170	0
Mahakandmised	0	-1	0	0	-1
Valuutakursivahed	0	-7	0	0	-7
31.12.2017					
Soetusmaksumus	520	8 715	519	4	9 758
Akumuleeritud kulum	-267	-3 289	-254	0	-3 810
Jääkmaksumus	253	5 426	265	4	5 948
Ostud ja parendused	54	775	70	40	939
Lisandumised äriühenduse tulemusel	0	307	0	0	307
Amortisatsioonikulu	-57	-794	-73	0	-924
Müügid	0	-13	0	0	-13
Ümberklassifitseerimised	0	26	-22	-4	0
Mahakandmised	0	-5	0	0	-5
Valuutakursivahed	0	-11	-1	0	-12
31.12.2018					
Soetusmaksumus	568	9 697	568	40	10 873
Akumuleeritud kulum	-318	-3 986	-329	0	-4 633
Jääkmaksumus	250	5 711	239	40	6 240

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2018	2017
Masina ja seadmed	0	98
Transpordivahendid	19	0
Muud masina ja seadmed	0	98
Kokku	19	98

Ettevõtte on soetanud 2018. aastal masinaid ja seadmeid kapitalirendi tingimustel summas 708 tuhat eurot (2017: 2 314 tuhat eurot). Täiendav informatsioon on toodud lisas 14.

Põhivara müügist teeniti 2018. aastal kasumit 6 tuhat eurot (2017: kasumit 64 tuhat eurot),

maha on arvestatud põhivara müügiga seotud kulud, mis 2018. aastal puudusid (2017: puudusid).

Täiendav informatsioon äriühenduse kohta on toodud lisas 11.

Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

	Muud immateriaalsed põhivarad	Kaubamärgid	Ettemaksed	Kokku
31.12.2016				
Soetusmaksumus	282	0	0	2 453
Akumuleeritud kulum	-189	0	0	-324
Jääkmaksumus	93	0	0	93
Ostud ja parendused	54	0	34	88
Amortisatsioonikulu	-46	0	0	-46
31.12.2017				
Soetusmaksumus	334	0	34	368
Akumuleeritud kulum	-233	0	0	-233
Jääkmaksumus	101	0	34	135
Ostud ja parendused	13	0	238	251
Lisandumised äriühenduste tulemusel	47	1 567	221	1 835
Amortisatsioonikulu	-75	-17	0	-92
31.12.2018				
Soetusmaksumus	393	1 567	493	2 453
Akumuleeritud kulum	-307	-17	0	-324
Jääkmaksumus	86	1 550	493	2 129

Täiendav informatsioon kaubamärgi kohta on toodud lisas 11.

Lisa 11 Äriühendused

(tuhandetes eurodes)

	Recair OY Õiglane väärtus	KH Vent A/S Õiglane väärtus	Kokku	Lisa nr
Omandamise kuupäev	01.08.2018	01.02.2018		
Omandatava äriühenduse kirjeldus	Recair OY ventilatsiooni- seadmete tootmise üksus	KH Vent A/S ventilatsiooni- lahenduste tootmise ja hulgimüügi üksus		
<u>Soetatud varad ja kohustused:</u>				
Varud	497	179	676	
Materiaalne põhivara	158	149	307	9
Immateriaalne põhivara	1 835	0	1 835	10
s.h kaubamärk	1 567	0	1 567	
Lühiajalised kohustused	-105	0	-105	
Pikaajalised kohustused	-30	0	-30	
Netovara	2 355	328	2 683	
Soetusmaksumus	937	327	1 264	
Firmaväärtus	1 418	1	1 419	21

Recair on Soome turul tunnustatud ventilatsiooniseadmete kaubamärk juba 25 aastat.

Lisa 12 Kapitalirent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	
	12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul				
Masinad ja seadmed	2 796	854	1 942	*	EUR	25.12.2023
Ehitised	19	10	9	*	EUR	25.12.2020
Kapitalirendikohustused kokku	2 815	864	1 951			

31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	
	12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul				
Masinad ja seadmed	3 073	854	2 219	*	EUR	25.12.2022
Ehitised	27	27	0	*	EUR	25.12.2018
Kapitalirendikohustused kokku	3 100	881	2 219			

* intressimäär = 6 kuu Euribor + riskimarginaal.

Täiendav informatsioon kapitalirentide kohta on toodud lisas 14.

Lisa 13 Kasutusrent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2018	2017
Kasutusrenditulu	256	271

Ettevõtte rendib kasutusrendi tingimustel välja bilansis kajastatud kinnisvarainvesteeringut ning tootmise masinaid.

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2018	2017
Kasutusrendikulu	1 866	1 545
Tulevaste perioodide kasutusrendikulu		
12 kuu jooksul	2 074	1 497
1-5 aasta jooksul	4 607	5 355

Ettevõtte rendib kasutusrendi tingimustel tootmis-, lao- ja bürooruume. Lisaks on võetud kasutusrendile mootorsõidukeid, lao- ning kontoritehnikat.

Lisa 14 Laenukohustused

(tuhandetes eurodes)

31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressi- määr	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
	12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul			
Krediitkaardid	5	0		EUR	31.12.2019
Faktooring	648	0		EUR	tähtajatu
Arvelduskrediit	2 748	2 748	**	EUR	15.04.2020
Pangalaenu	954	241	*	EUR	15.04.2020
Kapitalirendikohustused	2 815	1 951			
Laenukohustused kokku	7 170	4 940			

31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressi- määr	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
	12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul			
Krediitkaardid	7	0		EUR	31.12.2018
Arvelduskrediit	2 962	2 962	**	EUR	15.04.2019
Pangalaenu	522	131	*	EUR	15.04.2019
Kapitalirendikohustused	3 100	2 219			
Laenukohustused kokku	6 591	5 312			

* intressimäär = 6 kuu Euribor + 1,45%

** intressimäär = EONIA + 1,25%

Täiendav informatsioon kapitalirendikohustuste kohta on toodud lisas 12.

	31.12.2018	muutus	31.12.2017	muutus	31.12.2016
Krediitkaardid	5	-2	7	0	7
Faktooring	648	648	0	0	0
Pangalaen	954	432	522	-381	903
lisandunud panga lepingud	-	1 032	-	0	-
pangalaenu tagasimaksed	-	-600	-	-381	-
Arvelduskrediit	2 748	-214	2 962	938	2 024
Kapitalirent	2 815	-285	3 100	1 661	1 438
lisandunud kapitalirendi lepingud	-	708	-	2 314	-
kapitalirendi tagasimaksed	-	-993	-	-653	-
Laenukohustused kokku	7 170		6 591		4 373

Tagatiseks panditud Eestis asuva varade bilansiline (jääk)maksumus

	31.12.2018	31.12.2017
Ehitised	2 713	2 751
Masinad ja seadmed	851	640
Muud materiaalsed põhivarad	190	224
Varud	3 436	3 216
Kokku	7 190	6 831

A/S Danske Bank Eesti filiaalist võetud arveldus- ja investeerimislaenu tagatiseks on seatud Eestis asuvale vallasvarale I-VII jrk kommertspant 31.12.2018 seisuga summas 3 miljonit eurot (31.12.2017 seisuga summas 3 miljonit eurot).

Kinnistule on A/S Danske Bank Eesti filiaali kasuks 31.12.2018 seisuga seatud hüpoteek summas 1,6 miljonit eurot (31.12.2017 seisuga summas 1,6 miljonit eurot).

Lisa 15 Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	3 386	3 386	0	6
Võlad töövõtjatele	1 457	1 457	0	
Maksuvõlad	1 431	1 431	0	
Muud võlad	1 260	1 202	58	
Eraldised	27	0	27	
Saadud ettemaksed	19	19	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	7 580	7 495	85	

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	2 372	2 372	0	6
Võlad töövõtjatele	968	968	0	
Maksuvõlad	1 130	1 130	0	
Muud võlad	951	833	118	
Saadud ettemaksed	10	10	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	5 431	5 313	118	

31.12.2018 seisuga koosnevad muud võlad intressivõlast 3 tuhat eurot (2017: 3 tuhat eurot), klientide lepingutest tulenevatest kohustustest

1 153 tuhat eurot (2017: 756 tuhat eurot) ja muudest viitvõlgadest 104 tuhat eurot (2017: 192 tuhat eurot).

Lisa 16 Aktsiakapital

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Aktsiakapital	103	103
Aktsiate arv (tk)	172 000	172 000
Aktsiate nimiväärtus	0.60	0.60

2018. aastal kuulutati välja dividende 410 tuhat eurot (2017: 420 tuhat eurot), millelt arvestati dividendide tulumaksu 102 tuhat eurot (2017: 105 tuhat eurot). 2018. aastal maksti välja dividende summas 410 tuhat eurot, 2017. aastal summas 420 tuhat eurot.

Ettevõtte jaotamata kasum seisuga 31.12.2018 on 8 322 tuhat eurot (31.12.2017 on 5 548 tuhat eurot). Bilansipäeva seisuga on omanikele

võimalik dividendidena välja maksta 6 657 tuhat eurot (31.12.2017: 4 438 tuhat eurot). Dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaks 20/80 (31.12.2017: 20/80) netodividendidena väljamakstavalt summalt 1 665 tuhat eurot (31.12.2017: 1 110 tuhat eurot).

Lisa 17 Müügitulu

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Soome	23 751	19 141
Eesti	9 522	7 933
Rootsi	3 915	2 583
Taani	1 672	690
Holland	17	78
Läti	110	33
Poola	41	13
Itaalia	0	13
Saksamaa	0	5
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	7	5
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	39 035	30 494
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike		
Norra	138	53
Armeenia	3	0
Venemaa	0	28
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku	141	81
Kokku müügitulu	39 176	30 575
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Omatoodetud ventilatsioonitoodete müük	30 306	24 123
Sisseostetud ventilatsioonitoodete müük	7 380	5 197
Rendi- ja kommunaalteenuste tulu	266	285
Jäätmekäitlus	390	328
Teenused	834	642
Kokku müügitulu	39 176	30 575

Lisa 18 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Tooraine ja materjal	-13 892	-10 909	
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	-4 609	-3 241	
Tööjõukulud	-3 954	-3 061	22
Üür ja rent	-738	-585	
Amortisatsioonikulu	-566	-506	9,10
Pakkematerjal	-340	-329	
Tootmise sisseostetud teenused	-309	-204	
Seadmete remont ja hooldus	-204	-161	
Energia	-110	-106	
Mitmesugused bürookulud	-140	-86	
Kommunaalkulud	-106	-79	
Transpordikulud	-33	-43	
Varude allahindlus ja mahakandmine	-85	-26	7
Müügi eesmärgil ostetud teenused	-11	-25	
Kulu varade väärtuse langusest	-4	-16	9
Muud	-298	-243	
Kokku müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-25 399	-19 620	

Lisa 19 Turustuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Transpordikulud	-1 836	-2 226	
Tööjõukulud	-2 180	-1 584	22
Mitmesugused bürookulud	-176	-147	
Lähetuskulud	-138	-140	
Reklaam	-280	-117	
Üür ja rent	-117	-100	
Amortisatsioonikulu	-110	-77	9,10
Kulu varade väärtuse langusest	0	-1	9
Muud turustuskulud	-366	-283	
Muud	-117	-89	
Kokku turustuskulud	-5 320	-4 764	

Alates 2018. aastast eristab ettevõtte ladude vahelist transpordikulu turustusega seotud transpordikuludest. Ladude vaheline transpordikulu kajastatakse müüdud toodangu kulu „tooraine ja materjali“ aruande real. 2017.

aasta võrreldavaid andmeid ei ole ettevõtte võimalik tehnilistel põhjustel välja arvutada ning seetõttu on vastav summa 2017. aasta võrdlusandmetes muutmata.

Lisa 20 Üldhalduskulud

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Tööjõukulud	-3 436	-2 738	22
Üür ja rent	-890	-770	
Amortisatsioonikulu	-340	-266	9,10
Mitmesugused bürookulud	-308	-217	
Pakkematerjal	-166	-146	
Ostetud teenused	-170	-121	
Transpordikulud	-147	-110	
Kommunaalkulud	-99	-84	
Uurimis- ja arengukulud	-236	-74	
Energia	-75	-68	
Seadmete remont ja hooldus	-32	-52	
Lähetuskulud	-64	-39	
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	-37	-24	
Kulu varade väärtuse langusest	-1	0	9
Muud	-362	-306	
Kokku üldhalduskulud	-6 363	-5 015	

Lisa 21 Muud äritulud

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Negatiivne firmaväärtus	1 419	0	11
Kasum põhivara müügist	6	64	9
Kasum valuutakursimuutustest	7	29	
Kasum väikevahendi müügist	1	1	
Kokku muud äritulud	1 433	94	

Lisa 22 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Palgakulu	-7 629	-5 760	
Sotsiaalmaksud	-1 374	-1 210	
Pensionikulu	-567	-413	
Kokku tööjõukulud	-9 570	-7 383	18,19,20
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	274	222	

Lisa 23 Seotud osapooled

(tuhandetes eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2018		31.12.2017	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Sidusettevõtjad	98	0	130	31
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	198	10	62	10

Ostud ja müügid

	2018		2017	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Sidusettevõtjad	0	904	0	738
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	134	589	110	713

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused

	2018	2017
Arvestatud tasu	406	358

Seotud osapoolte müükide puhul on tegemist omatoodangu ja sisse ostetud kauba müügiga ning ostude puhul on tegemist teenuse ostuga.

31.12.2018 (ega ka 31.12.2017) pole seotud osapoolte vastu olevaid nõudeid allahinnatud.

Juhatuse liikmetele makstakse lepingu lõpetamise korral hüvitist kuni kolme kuu tasu ulatuses.

Aruande allkirjad

ETS NORD AS (registrikood: 10462380) 01.01.2018 - 31.12.2018 majandusaasta aruande andmete õigsust on kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Kuupäev ja allkiri
Ene Saluste	Juhatuse liige	 28.02.2019
Urmas Hiie	Juhatuse liige	 28.02.2019
Markku Olavi Mattila	Juhatuse liige	 28.02.2019

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

ETS NORD AS aktsionäridele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ETS NORD AS (Ettevõtte) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2018 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Meie poolt auditeeritud Ettevõtte raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- bilanssi seisuga 31. detsember 2018;
- kasumi- ja koondkasumi aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Oleme Ettevõttest sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub majandusaasta aruandes lisaks raamatupidamise aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Ettevõtte jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Ettevõtte finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Ettevõtte sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Ettevõtte jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Ettevõtte tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "J. Koltsov", with a long horizontal stroke extending to the right.

Jüri Koltsov
Vandeaudiitor, litsents nr 623

8. märts 2019

Kasumi jaotamise ettepanek

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2018
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	5 138
Aruandeaasta kasum (kahjum)	3 184
Kokku	8 322
Jaotamine	
Dividendideks	818
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	7 504
Kokku	8 322

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Mujal liigitamata metalltoodete tootmine	25991	30306000	77.36%	Jah
Muude masinate ja seadmete hulgimüük	4669	7380000	18.84%	Ei
Tavajäätmete töötlus ja kõrvaldus	38211	390000	1.00%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	266000	0.68%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6807360
Faks	+372 6807361
Mobiiltelefon	+372 5031483
E-posti aadress	info@etsnord.ee